

Przedłużenie czasu trwania postępowania przygotowawczego

st. asp. Dawid Cichowski
asp. Patryk Zięba
asp. Konrad Kędzierski
Zakład Służby Kryminalnej

Przedłużenie czasu trwania postępowania przygotowawczego

Katowice 2025

Nadzór merytoryczny:
podinsp. Tomasz Czyłok

Redakcja, korekta, skład:
Paweł Mięsiak

© Szkoła Policji w Katowicach, Katowice 2025, pewne prawa zastrzeżone.

Niniejsza publikacja w całości stanowi materiał dydaktyczny Szkoły Policji w Katowicach.
Publikacja dostępna jest na licencji:
Creative Commons – Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Na tych samych warunkach (CC-BY-NC-SA) 4.0 Polska.

Postanowienia licencji są dostępne pod adresem:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.pl>

Spis treści

Wstęp	4
1. Postępowanie przygotowawcze i jego formy	5
2. Terminy postępowania – procedura przedłużenia	10
3. Sposób obliczania terminów	12
4. Okoliczności mające wpływ na obliczanie terminu postępowania	14
4.1. Początek biegu terminu	14
4.2. Przejęcie dochodzenia do śledztwa.....	15
4.3. Okresy niewliczane do okresu postępowania przygotowawczego.....	15
Tablice	22
Wzory	28
Bibliografia	36

Jedną z podstaw procesu karnego jest zasada szybkości postępowania, która została uregulowana już na samym początku Kodeksu postępowania karnego. Zgodnie z tą dyrektywą, określoną w art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k., postępowanie przygotowawcze, jako jeden z etapów postępowania karnego, powinno być ukształtowane w taki sposób, aby rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło w rozsądnym terminie.

Zasada ta znajduje swoje odzwierciedlenie w przepisach Działu VII Kodeksu postępowania karnego poświęconego postępowaniu przygotowawczemu, gdzie w rozdziale 35 oraz 36a, unormowana została kwestia dotycząca terminów tego postępowania, w zależności od formy w jakiej jest ono prowadzone, tj. śledztwa lub dochodzenia.

Celem niniejszej pracy jest omówienie postępowania przygotowawczego w zakresie obowiązujących terminów procesowych oraz przedstawienie funkcjonariuszom Policji procedur dotyczących przedłużenia okresu postępowania, wynikających z przepisów nie tylko policyjnej pragmatyki służbowe ale także przepisów Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury jako organu nadzorującego to postępowanie, uprawnionego w kompetencje do wydania wiążących poleceń w jego zakresie.

Skrypt ten został opracowany przede wszystkim z myślą o słuchaczach szkolenia zawodowego aspiranckiego, w którego programie szkolenia przedłużenie czasu trwania postępowania przygotowawczego znajduje się w zakresie tematycznym jako jedno z zagadnień prawa karnego procesowego.

Rozdział 1.

Postępowanie przygotowawcze i jego formy

W art. 2 § 1 Kodeksu postępowania karnego zostały określone ogólne cele postępowania karnego. Jednym z nich, w odniesieniu do niniejszej publikacji, jest punkt czwarty, który stanowi, że: „Przepisy niniejszego kodeksu (k.p.k.) mają na celu takie ukształtowanie postępowania karnego, aby rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło w rozsądnym terminie”. Prowadząc postępowanie przygotowawcze, które można nazwać jednym ze stadiów procesu karnego (przed postępowaniem jurysdykcyjnym oraz postępowaniem wykonawczym) wielokrotnie spotkamy się z różnymi terminami (w kontekście upływu czasu) wynikającymi z poszczególnych przepisów określonych w Kodeksie postępowania karnego, do których Policja jako organ procesowy obowiązany jest się stosować. Przede wszystkim należy wskazać, że postępowanie przygotowawcze może być prowadzone w dwóch formach, tj. w formie śledztwa i w formie dochodzenia.

Prowadząc postępowanie przygotowawcze w formie śledztwa – czy mówiąc bardziej potocznie – gospodarzem postępowania prowadzonego w formie śledztwa jest prokurator, natomiast dochodzenie prowadzone jest co do zasady przez Policję. Oczywiście warto tutaj wskazać, że są również inne organy uprawnione do prowadzenia dochodzenia, jak np. Straż Graniczna, Straż Leśna, Straż Łowiecka, ABW i inne. Śledztwo prowadzone przez prokuratora będziemy nazywać śledztwem własnym, ale prokurator może również powierzyć je Policji i wówczas nazwiemy je śledztwem powierzonym. Prokurator podejmując decyzję o powierzeniu śledztwa wskazuje zakres tego powierzenia. I tak możemy wyróżnić następujące sytuacje procesowe¹:

- powierzenie w całości,
- powierzenie w określonym zakresie,
- wykonanie poszczególnych czynności śledztwa.

W Kodeksie postępowania karnego znajdują się trzy przepisy, które determinują w jakiej formie powinno być prowadzone postępowanie i są to kolejno przepisy art. 25 (właściwość rzeczowa sądu okręgowego), art. 309 (zakres przedmiotowy śledztwa, kiedy jego prowadzenie jest obligatoryjne) oraz art. 325b (zakres spraw objętych dochodzeniem).

¹ K. Dudka, H. Paluszkiwicz, *Postępowanie karne*, s. 348-351.

Dokonując analizy treści art. 309 możemy stwierdzić, że śledztwo prowadzi się w sprawach:

1) w których rozpoznanie w pierwszej instancji należy do właściwości sądu okręgowego;
Właściwość rzeczową sądu okręgowego w sprawach karnych określa art. 25 k.p.k., który jasno wskazuje, że sąd ten jest właściwy w sprawach o zbrodnie oraz w stosunku do określonego rodzaju wybranych występków. Ponadto ze względu na szczególną wagę lub zawilość sprawy, sąd apelacyjny na wniosek sądu rejonowego może przekazać sprawę o każde przestępstwo sądowi okręgowemu jako pierwszej instancji. Kodeks karny dokonuje wielu podziałów przestępstw w zależności od przyjętego kryterium, z których podstawowy dzieli je na zbrodnie i występkę, co ma kluczowe znaczenie w odniesieniu do powyższego przepisu. „Zbrodnią jest czyn zabroniony zagrożony karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od 3 lat albo karą surowszą” (art. 7 § 2 k.k.) gdzie obligatoryjnie prowadzi się śledztwo, natomiast „występkiem jest czyn zabroniony zagrożony grzywną powyżej 30 stawek dziennych albo powyżej 5000 zł, karą ograniczenia wolności przekraczającą miesiąc albo karą pozbawienia wolności przekraczającą miesiąc” (art. 7 § 3 k.k.), przy czym, aby właściwą formą było śledztwo, musi to być występki ujęty w przepisie.

Warto także przypomnieć, że art. 294 k.k. ujęty w katalogu występków sam w sobie również stanowi katalog i powoduje obostrzenie odpowiedzialności za określone w nim przestępstwa przeciwko mieniu, biorąc pod uwagę kryterium wartości mienia bądź jego szczególnego znaczenia dla kultury. Zgodnie z art. 115 § 5 i 6 k.k. mieniem znacznej wartości jest mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 200 000 złotych, a mieniem wielkiej wartości jest mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 1 000 000 złotych.

2) o występki – gdy osobą podejrzaną jest sędzia, prokurator, funkcjonariusz Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Ochrony Państwa, Straży Marszałkowskie Służby Celno-Skarbowej lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego;

W formie śledztwa będą zatem prowadzone także postępowania przygotowawcze o występki, w których osobami podejrzanymi będą sędziowie, prokuratorzy oraz funkcjonariusze Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Ochrony Państwa, Straży Marszałkowskie Służby Celno-Skarbowej lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego. Warto w tym miejscu wspomnieć, że osobą podejrzaną jest osoba, którą organ procesowy podejrzewa o popełnienie danego przestępstwa

i ma co do tego uzasadnione przypuszczenia, jednak nie przedstawiono jej jeszcze zarzutów, ani nie przesłuchano jej w charakterze podejrzanego, dlatego nie może ona korzystać z uprawnień i obowiązków przysługujących podejrzanemu, jako stronie postępowania karnego.

3) o występki – gdy osobą podejrzaną jest funkcjonariusz Straży Granicznej Żandarmerii Wojskowe finansowego organu postępowania przygotowawczego lub organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, w zakresie spraw należących do właściwości tych organów lub o występki popełnione przez tych funkcjonariuszy w związku z wykonywaniem czynności służbowych;

W formie śledztwa będą również prowadzone postępowania przygotowawcze o występki, w których osobami podezranymi będą funkcjonariusze Straży Granicznej Żandarmerii Wojskowe finansowych organów postępowania przygotowawczych lub organów nadrzędnych nad finansowymi organami postępowania przygotowawczych.

4) o występki, w których nie prowadzi się dochodzenia;

Różnica między zbrodnią a występkiem sprowadza się do wysokości kary jaką dany czyn jest zagrożony. Jak już wcześniej wspomniano o zbrodni prowadzi się postępowania przygotowawcze w formie śledztwa. W tym miejscu należy jednak przytoczyć art. 325b k.p.k. stanowiący katalog spraw, w których prowadzi się dochodzenie i zgodnie z tym przepisem w formie dochodzenia prowadzi się sprawy należące do właściwości sądu rejonowego (określonej w art. 24 k.p.k.), których zagrożenie karą nie przekracza 5 lat pozbawienia wolności, z wyjątkiem przestępstw przeciwko mieniu, gdy wartość nie przekracza 200 000 zł; o przestępstwa określone w art. 159, art. 254a, art. 262 § 2 Kodeksu karnego oraz określone w art. 278 § 3a, art. 279 § 1, art. 286 § 1 i 2, art. 289 § 2 Kodeksu karnego, jeżeli wartość nie przekracza 200 000 zł. Co istotne – gdyż odnosi się bezpośrednio do omawianego pkt 4 art. 309 k.p.k. – we wskazanym przepisie ustawodawca również określił występki, w których nie prowadzi się dochodzenia (czyli formy przewidzianej do mniej poważnych przestępstw), a prowadzi się śledztwo i są one określone w art. art. 155, art. 156 § 2, art. 157a § 1, art. 165 § 2, art. 168, art. 174 § 2, art. 175, art. 181–184, art. 186, art. 201, art. 231 § 1 i 3, art. 240 § 1, art. 250a § 1–3, art. 265 oraz określone w rozdziale XXXVI, z wyjątkiem: art. 297, art. 300 (przewidzianą formą jest dochodzenie), i określone w rozdziale XXXVII Kodeksu karnego.

5) o występki, w których prowadzi się dochodzenie, jeżeli prokurator tak postanowi ze względu na wagę lub zawziętość sprawy.

Prokurator może podjąć decyzję, że postępowanie prowadzone o występki, które co do zasady powinny być prowadzone w formie dochodzenia będzie prowadził w formie śledztwa, jeśli zadecyduje o tym waga sprawy, np. szczególne znaczenie dla opinii publicznej lub interesu społecznego lub jej zawziętość, np. wyjątkowe skomplikowanie wynikające z *modus operandi* sprawcy czynu albo konieczność przeprowadzenia nietypowych dowodów kryminalistycznych, itp.

Poniżej przedstawiono przykłady określania formy postępowania w zależności od tego jaką przyjęto kwalifikację prawną:

1. Art. 133 k.k. „Kto publicznie znieważa Naród lub Rzeczpospolitą Polską, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”.

Analiza:

mimo, iż powyższe przestępstwo stanowi występki zagrożony karą nieprzekraczającą 3 lat pozbawienia wolności, to postępowanie w tej sprawie prowadzone będzie w formie śledztwa, ponieważ sąd okręgowy orzeka w pierwszej instancji o występki określone m.in. w rozdziale XVI Kodeksu karnego (art. 25 § 1 pkt 2 k.p.k.), a przepis ten ujęty jest właśnie we wspomnianym rozdziale. Z kolei śledztwo prowadzi się m.in. w sprawach, w których rozpoznanie w pierwszej instancji należy do właściwości sądu okręgowego (art. 309 pkt 1 k.p.k.).

2. Art. 155 k.k. „Kto nieumyślnie powoduje śmierć człowieka, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”.

Analiza:

mimo iż powyższe przestępstwo stanowi występki zagrożony karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 5 lat, to postępowanie w tej sprawie będzie prowadzone w formie śledztwa, ponieważ przestępstwo określone w art. 155 k.k. ujęte jest w art. 325b k.p.k., jako jedno z tych, których nie prowadzi się w formie dochodzenia (art. 325b § 2 k.p.k.).

3. Art. 286 § 1 k.k. „Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8”.

Analiza:

mimo, iż powyższe przestępstwo jest występkiem zagrożonym karą pozbawienia wolności przekraczającą 5 lat (do 8 lat pozbawienia wolności), to postępowanie w tej sprawie będzie prowadzone w formie dochodzenia, ponieważ ujęte jest w art. 325b k.p.k., jako jedno z tych, które prowadzi się w formie dochodzenia (art.325b § 1 pkt 3 k.p.k.) (przy założeniu, że nie ma mowy o zw. z art. 294 k.k.).

4. Art. 148 § 4 k.k. „Kto zabija człowieka pod wpływem silnego wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10”.

Analiza:

mimo iż powyższe przestępstwo stanowi występki zagrożony karą pozbawienia wolności przekraczającą 5 lat, to postępowanie w tej sprawie będzie prowadzone w formie śledztwa, ponieważ sąd okręgowy orzeka w pierwszej instancji m.in. o występki określony w art. 148 § 4 k.k. (art. 25 § 1 pkt 2 k.p.k.) Z kolei śledztwo prowadzi się m.in. w sprawach w których rozpoznanie w pierwszej instancji należy do właściwości sądu okręgowego (art. 309 pkt 1 k.p.k.).

Rozdział 2.

Terminy postępowania – procedura przedłużenia

Jak już wiadomo postępowanie przygotowawcze może być prowadzone w formie dochodzenia lub w formie śledztwa. Jedną z kluczowych różnic między tymi dwiema formami jest przewidziany przez ustawodawcę czas trwania powyższych postępowań.

Dochodzenie powinno być ukończone w ciągu 2 miesięcy, jednak prokurator może przedłużyć to postępowanie na okres do 3 miesięcy, a w wypadkach szczególnie uzasadnionych na dalszy czas oznaczony (art. 325i k.p.k.). Ważnym wnioskiem nawiązującym się po analizie wspomnianego przepisu jest fakt, że mimo iż dochodzenie prowadzone jest przez Policję, to decyzję o jego przedłużeniu podejmuje prokurator, a pierwsze przedłużenie postępowania w myśl przepisu powinno wynosić miesiąc do 3 miesięcy. Wola przedłużenia postępowania przygotowawczego prowadzonego w formie dochodzenia powinna być wyrażona przez referenta postępowania w postaci wniosku o przedłużenie okresu dochodzenia. Wniosek o przedłużenie okresu trwania dochodzenia podpisany przez przełożonego sprawującego funkcyjny nadzór służbowy² należy złożyć prokuratorowi wraz z aktami postępowania nie później niż na 5 dni przed upływem terminu zakończenia dochodzenia³. Co do kwestii formalnych wniosku wymagane jest, aby był on sporządzony w formie pisemnej i powinny znajdować się w nim powody, dla których nie było możliwym zakończenie dochodzenia w przewidzianym terminie. Ponadto wniosek ten powinien zawierać kierunki dalszego prowadzenia dochodzenia, chyba że zostały one określone przez prokuratora⁴.

Zgodnie z art. 310 § 1 k.p.k. śledztwo powinno zakończyć się w ciągu trzech miesięcy. Prokurator, który nadzoruje śledztwo ma możliwość, aby w szczególnie uzasadnionych wypadkach przedłużyć je na dalszy czas oznaczony, jednak nie dłużej niż na rok. Ponadto, jeśli wystąpią szczególnie uzasadnione wypadki, to prokurator nadrzędny nad prokuratorem prowadzącym lub nadzorującym śledztwo może je przedłużyć na dalszy czas oznaczony (art. 310 § 2 k.p.k.). W odniesieniu do przedłużenia postępowania przygotowawczego prowadzonego w formie śledztwa, to Rozporządzenie

² §11 ust. 3 pkt 3 Zarządzenia nr 4 Komendanta Głównego Policji z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie niektórych form organizacji i ewidencji czynności dochodzeniowo-śledczych Policji oraz przechowywania przez Policję dowodów rzeczowych uzyskanych w postępowaniu karnym.

³ § 133 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 roku – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury.

⁴ § 98 ust. 1 Wytycznych nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 sierpnia 2017 roku w sprawie wykonywania niektórych czynności dochodzeniowo śledczych przez policjantów.

Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 roku – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury również odnosi się do tej kwestii i wynika z niego m.in., iż wniosek o przedłużenie śledztwa na czas powyżej 3 miesięcy należy przedłożyć prokuratorowi nie później niż na 7 dni przed upływem terminu śledztwa i powinny się w nim znaleźć powody jego nieukończenia oraz kierunki dalszego działania. Natomiast jeśli chodzi o wniosek o przedłużenie śledztwa na okres powyżej roku, składa go prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie prokuratorowi nadrzędnemu nie później niż na 14 dni przed upływem terminu śledztwa. Istotnym jest również fakt, że kolejne składane wnioski dotyczące tego samego postępowania powinny odnosić się do aktualnego stanu postępowania⁵. Różnica pomiędzy procedurą przedłużenia dochodzenia i śledztwa sprowadza się zatem do terminu zwrócenia się z wnioskiem o przedłużenie, ale także do okresu na jaki postępowanie może zostać przedłużone. Wytoczne nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 sierpnia 2017 roku w sprawie wykonywania niektórych czynności dochodzeniowo śledczych przez policjantów również odnoszą się do kwestii przedłużenia okresu trwania śledztwa i dookreślają, iż wniosek o przedłużenie śledztwa przekazujemy wraz z aktami postępowania prokuratorowi, a kolejne wnioski powinny odnosić się do aktualnego stanu śledztwa⁶.

⁵ § 130 w ust. 1-5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 roku – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury.

⁶ § 98 ust. 3 i 4 Wytocznych nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 sierpnia 2017 roku w sprawie wykonywania niektórych czynności dochodzeniowo śledczych przez policjantów.

Rozdział 3.

Sposób obliczania terminów

Po zrozumieniu ogólnych zasad dotyczących okresu trwania dochodzenia i śledztwa oraz warunków ich przedłużania, należy przejść do kolejnej kwestii jaką jest sposób obliczania terminów, które wynikają z art. 123 k.p.k., i brzmia następująco:

„art. 123. [Zasady obliczania terminu]

§1. Do biegu terminu nie wlicza się dnia, od którego liczy się dany termin.

§2. Jeżeli termin jest oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach, koniec terminu przypada na ten dzień tygodnia lub miesiąca, który odpowiada początkowi terminu; jeżeli w danym miesiącu nie ma takiego dnia, koniec terminu przypada na ostatni dzień tego miesiąca. § 3. Jeżeli koniec terminu przypada na dzień uznany przez ustawę za dzień wolny od pracy lub na sobotę, czynność można wykonać następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą”.

W kwestii wątpliwości co do uwzględniania dnia zdarzenia rozpoczynającego bieg terminu wypowiedział się Sąd Najwyższy w Postanowieniu z dnia 13 listopada 2019 roku o sygn. Akt I KZP 9/19, w którego uzasadnieniu wskazał m.in., że:

„norma art. 123 § 1 k.p.k. wyznacza sposób obliczania terminów określonych w dniach, natomiast w odniesieniu do terminów wyrażonych w okresach kalendarzowych (tygodniach, miesiącach i latach), zawarta w tym przepisie dyrektywa gwarancyjna zostaje zrealizowana w wyniku zastosowania autonomicznej metody obliczania terminów wyrażonej w § 2 tego przepisu, zakładające że dzień zdarzenia warunkującego rozpoczęcie biegu terminu wyznacza również jego koniec (z zastrzeżeniem wynikającym z końcowej części art. 123 § 2 k.p.k.)”.

Powyższe oznacza, że jeśli dochodzenie zostało wszczęte 5 kwietnia 2025 roku, to termin tego dochodzenia upłynie 5 czerwca 2025 roku. W sytuacji, kiedy nie zdołano wykonać wszystkich czynności w ciągu 2 miesięcy, to na 5 dni przed upływem terminu należy przedłożyć prokuratorowi wniosek o przedłużenie dochodzenia w formie pisemnej wraz z wyjaśnieniem powodów, dla których nie można było zakończyć postępowania w przewidzianym terminie, a także wskazać kierunki dalszego prowadzenia, chyba że określił to prokurator”.

Zupełnie inaczej sytuacja wygląda w sytuacji, kiedy przed wydaniem postanowienia o wszczęciu dochodzenia lub śledztwa przeprowadzone zostało postępowanie sprawdzające określone w art. 307 k.p.k. Postępowanie sprawdzające nie jest częścią postępowania przygotowawczego, gdyż co do zasady przeprowadza się je po to, aby

ustalić, czy wystąpiły podstawy do przeprowadzenia postępowania przygotowawczego. Co za tym idzie do obliczania czasu trwania postępowania przygotowawczego poprzedzonego przeprowadzeniem postępowania sprawdzającego nie będziemy wliczać czasu trwania tego postępowania, którego termin instrukcyjny wynosi 30 dni.

Rozdział 4.

Okoliczności mające wpływ na obliczanie terminu postępowania

4.1. Początek biegu terminu

Istnieją pewne okoliczności, które mają wpływ na terminy związane z przedłużeniem postępowania przygotowawczego, w zależności od okoliczności mogą one determinować albo jego moment początkowy rozpoczynający bieg terminu albo końcowy poprzez wyłączenie pewnego okresu w trakcie samego postępowania bądź przy zakończeniu. Biorąc pod uwagę możliwość wystąpienia sytuacji procesowych, których okres do tego postępowania wliczany nie jest, będą one ostatecznie decydować o końcowym upływie okresu tego postępowania zależnie od tego jak długo trwały. W pierwszej kolejności należy ustalić moment początkowy, który inicjuje całe postępowanie, aby ustalić w którym momencie rozpoczyna się jego bieg, po to by następnie w sposób prawidłowy móc obliczyć upływ terminu okresu prowadzenia czy to śledztwa czy dochodzenia. W poprzednim rozdziale omówiono kwestie obliczania samego terminu przy uwzględnieniu aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego, natomiast idąc dalej do ustalenia momentu początkowego można wyróżnić dwie sytuacje, które będą określać od którego momentu rozpoczyna się bieg terminu postępowania⁷:

- 1. Faktyczne wszczęcie postępowania**, które jest dokonane z chwilą wykonania pierwszej czynności w trybie czynności niecierpiących zwłoki na podstawie art. 308 k.p.k., jeszcze przed wydaniem postanowienia o wszczęciu dochodzenia bądź śledztwa. W tym wypadku zgodnie z dyspozycją art. 308 § 6 k.p.k. czas trwania postępowania liczy się od dnia pierwszej czynności.
- 2. Formalne wszczęcie postępowania** dokonywane z chwilą wydania postanowienia o wszczęciu dochodzenia bądź śledztwa⁸, gdy istnieją ku temu przesłanki ustawowe, tj. uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa (art. 303 i 325a k.p.k.). Takimi przesłankami może być odnalezienie ciała osoby ze śladami wskazującymi na przestępne spowodowanie śmierci, zeznania pokrzywdzonego o kradzieży pojazdu, wybuch gazu w budynku, zniknięcie pieniędzy z sejfu itd. Wystarczające w tym wypadku jest uprawdopodobnienie okoliczności, a nie ich udowodnienie ponad wszelką wątpliwość. Na początkowym etapie jest za wcześnie, aby mówić o dowiedzeniu czegokolwiek, a postępowanie przygotowawcze ma służyć

⁷ P. Wiliński, *Polski proces karny*, s. 451.

⁸ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2017 r. IV CSK 254/16, LEX nr 2269091.

wyjaśnieniu okoliczności sprawy po to, aby sprawdzić, czy do przestępstwa w ogóle doszło i podjąć decyzję, czy wystąpić do sądu z aktem oskarżenia⁹.

Przykład: 5 marca 2025 roku w trybie czynności niecierpiących zwłoki dokonano pierwszej czynności procesowej oględzin miejsca ujawnienia zwłok Adama Nowaka. Po zgromadzeniu materiału dowodowego Prokurator nadzorujący postępowanie 8 marca 2025 roku wydał postanowienie o wszczęciu śledztwa. W tej sytuacji śledztwo uważa się za faktycznie wszczęte z dniem dokonania pierwszej czynności procesowej i czas jego trwania liczy się od dnia tej czynności, a nie od chwili formalnego wszczęcia postępowania i wydania postanowienia o wszczęciu śledztwa, która to data znajduje się na obwolicie akt prowadzonego postępowania i często bywa myląca.

4.2. Przejęcie dochodzenia do śledztwa

Kolejną z okoliczności mających wpływ na obliczanie terminu postępowania jest przejęcie dochodzenia do śledztwa. W tej sytuacji zastosowanie znajduje §129 Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, który stanowi, że okres śledztwa liczy się od dnia wydania postanowienia o jego wszczęciu, natomiast czasu trwania dochodzenia w tym przypadku nie wlicza się do okresu śledztwa.

Przykład: 5 stycznia 2025 roku Policja wszczęła dochodzenie w sprawie oszustwa internetowego. W toku prowadzonego postępowania po zgromadzeniu materiału dowodowego okazało się, iż jest o wiele więcej osób pokrzywdzonych, a sprawcy dokonujący przestępstwa działali w zorganizowanej grupie mającej na celu jego popełnienie, w której to sprawie 8 marca 2025 roku Prokuratura Okręgowa wszczęła śledztwo, przejmując dochodzenie w sprawie oszustwa do prowadzonego śledztwa. W tej sytuacji czasu, który upłynął, gdy postępowanie było prowadzone w formie dochodzenia nie wlicza się do okresu śledztwa.

4.3. Okresy niewliczane do okresu postępowania przygotowawczego

W toku prowadzonego postępowania mogą wystąpić okoliczności, które uzasadniają podjęcie określonego rodzaju decyzji procesowych na danym etapie postępowania takich jak np. jego zawieszenie albo skierowanie sprawy do mediacji, lecz w tym przypadku czasu, który upłynął od chwili podjęcia danej decyzji do jej zakończenia ostatecznie nie wlicza się do okresu postępowania przygotowawczego. W tym wypadku

⁹ A. Grochowska-Wasilewska, Ł. Jagiełłowicz, Ł. Wiśniewski, Postępowanie karne, s. 112.

numerus clausus określa § 249 Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, który w jednym przepisie zbiorczo wskazuje te sytuacje w odniesieniu do przepisów k.p.k. i stanowi, że do okresu postępowania przygotowawczego nie wlicza się czasu jaki upływa:

1. Od dnia skierowania sprawy do postępowania mediacyjnego do dnia zarejestrowania wpływu akt sprawy po zakończeniu tego postępowania.

Podstawę prawną postępowania mediacyjnego pomiędzy pokrzywdzonym a oskarżonym (podejrzany) określa art. 23a k.p.k., który jako przepis ustawowy w § 2 odnosi się do terminowości postępowania i stanowi, że nie powinno ono trwać dłużej niż miesiąc, a jego okresu nie wlicza się do czasu trwania postępowania przygotowawczego. Szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania mediacyjnego, warunki, jakim powinny odpowiadać instytucje i osoby uprawnione do jego przeprowadzenia, sposób ich powoływania i odwoływania, zakres i warunki udostępniania im akt sprawy oraz formę i zakres sprawozdania z wyników postępowania mediacyjnego, mając na uwadze potrzebę skutecznego przeprowadzenia tego postępowania zgodnie z brzmieniem §8 określa Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 maja 2015 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych. W postępowaniu przygotowawczym legitymację do skierowania sprawy do postępowania mediacyjnego posiada prokurator oraz organ dochodzenia, co wymaga wydania stosownego postanowienia, które w przypadku organu dochodzeniowego co prawda nie musi zostać zatwierdzone przez Prokuratora ale może zostać przez niego uchylone w trybie art. 326 § 3 pkt 4 k.p.k. Udział w postępowaniu mediacyjnym jest dobrowolny, natomiast zgodę na uczestniczenie dobiera organ, który kieruje sprawę do mediacji lub mediator uprzednio wyjaśniając cele i zasady takiego postępowania oraz pouczając o możliwości cofnięcia zgody aż do zakończenia postępowania. Pozytywne wyniki przeprowadzonej mediacji zgodnie z dyrektywami wymiaru kary sąd bierze pod uwagę przy wymierzaniu kary (art. 53 § 3 k.k.). Co do kwestii fakultatywnego skierowania jako jedynie możliwości wypowiedział się sam SN stwierdzając, że „Art. 23a k.p.k. nie nakłada na sąd obowiązku przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, stwarza jedynie taką możliwość, oddając sądowi ocenę celowości zastosowania tej instytucji. Stąd też odmowa jej przeprowadzenia nie może być uznana za naruszenie tego przepisu, zwłaszcza jeśli jest zasadna i należyście uzasadniona”¹⁰.

¹⁰ Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2022 r. II KK 527/21, LEX nr 3404669.

2. Od dnia wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania do dnia:

- a) wydania przez prokuratora postanowienia o uwzględnieniu zażalenia na postanowienie o zawieszeniu postępowania,
- b) zarejestrowania akt sprawy po uchyleniu przez sąd postanowienia o zawieszeniu postępowania,
- c) wydania postanowienia o podjęciu postępowania.

Podstawa prawna zawieszenia postępowania wynika z art. 22 k.p.k., który stanowi, iż przesłanką zawieszenia jest długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania. Przeszkoda ta może szczególnie przybrać postać trzech sytuacji wymienionych w kodeksie, tj. braku możliwości ujęcia oskarżonego albo braku możliwości brania przez niego udziału w postępowaniu z powodu choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby. Może to być też całkowicie inna sytuacja uniemożliwiająca prowadzenie postępowania z uwagi, iż przepis ten nie określa zamkniętego katalogu przesłanek zawieszenia, co stwierdził sam SN w 2025 roku: „Katalog przyczyn zawieszenia postępowania zawarty w cytowanym przepisie ma charakter otwarty”¹¹. potwierdzając chociażby swoje wcześniejsze stanowisko z 2024 roku określone przy tym samym przewodniczącym składu orzekającego¹². Ważne, by biorąc pod uwagę kryterium czasowe, była ona długotrwała, np. długotrwały pobyt za granicą, pytanie prawne do TK bądź pytanie prejudycjalne do TSUE¹³ czy postępowanie odtworzeniowe¹⁴. Postępowanie zawiesza się na czas trwania tej przeszkody. Mimo formalnego zawieszenia nadal jednak wykonuje się czynności mające na celu zabezpieczenie dowodów przed ich utratą lub zniekształceniem, czy orzeka się co do środków zapobiegawczych (art. 255 k.p.k.). Jeśli właściwą formą postępowania jest śledztwo, postanowienie o zawieszeniu wymaga pisemnego zatwierdzenia przez prokuratora (art. 325 k.p.k.), gdyż co do zasady takie postanowienie wydaje prowadzący postępowanie (art. 325e § 1 k.p.k.).

¹¹ Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2025 r. I NSP 18/25, LEX nr 3848628.

¹² Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2024 r. I NSP 153/24, LEX nr 3735521.

¹³ Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2023 r. I ZB 34/22, LEX nr 3581046, Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2024 r., I Zo 139/24, LEX nr 360074.

¹⁴ Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 marca 2022 r., II Akz 172/22, LEX nr 3394525, OSASz 2022/2/7-13.

3. Od dnia wydania postanowienia o zamknięciu śledztwa lub dochodzenia, a jeżeli w dochodzeniu nie wydano postanowienia o jego zamknięciu – od dnia wniesienia do sądu aktu oskarżenia albo wniosku o warunkowe umorzenie postępowania, do dnia zarejestrowania sprawy po jej zwrocie przez sąd na podstawie art. 344a § 1 k.p.k.

Zamknięcie postępowania, skierowanie aktu oskarżenia czy wniosku o warunkowe umorzenie postępowania to czynności końcowe postępowania przygotowawczego, które są przeprowadzane, gdy organ procesowy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego dojdzie do wniosku, że cele postępowania zostały osiągnięte i nie ma podstaw do jego dalszego prowadzenia (np. wyczerpanie dowodów, niedające się ominąć przeszkody procesowe). Podstawę prawną zamknięcia śledztwa określa art. 321 k.p.k. natomiast w odniesieniu do dochodzenia będzie to art. 325g k.p.k. Zasadnicza różnica, która wynika z tych dwóch przepisów polega na tym, że w przypadku dochodzenia nie ma konieczności sporządzenia takiego postanowienia o ile podejrzany nie jest tymczasowo aresztowany. Zamknięcie powinno być poprzedzone końcowym zaznajomieniem się z materiałami, które jest czynnością wnioskową, a uprawnienie do złożenia takiego wniosku w myśl tegoż przepisu przysługuje podejrzanemu i jego obrońcy. Warto w tym miejscu w odniesieniu do pokrzywdzonego przytoczyć treść art. 156 § 5 k.p.k., z którego wynika, iż co prawda w toku postępowania przygotowawczego można odmówić udostępnienia akt postępowania o ile zaistnieją ku temu przesłanki negatywne w postaci ochrony ważnego interesu państwa bądź zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, jednak „z chwilą powiadomienia podejrzanego lub obrońcy o terminie końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania przygotowawczego pokrzywdzonemu, jego pełnomocnikowi lub przedstawicielowi ustawowemu nie można odmówić udostępnienia akt, umożliwienia sporządzania odpisów lub kopii oraz wydania odpisów lub kopii.” W przypadku, gdyby zaistniały istotne braki w postępowaniu, a szczególnie potrzeba poszukiwania dowodów, zaś dokonanie niezbędnych czynności przez sąd powodowałoby znaczne trudności, to sąd został uprawniony do tego, aby zwrócić prokuratorowi sprawę w celu uzupełnienia śledztwa albo dochodzenia. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na istotność tych braków, które ponadto powinny powodować znaczne trudności dla sądu dla ich uzupełnienia, gdyż: „Stwierdzenie zaistnienia istotnego braku postępowania przygotowawczego, nawet gdyby rzeczywiście zaistniało, nie jest wystarczające do zwrotu sprawy do uzupełnienia śledztwa. Ustawodawca wymaga bowiem w art. 344a § 1 k.p.k., aby uzupełnienie owego braku przez Sąd powodowało znaczne trudności. Za bezcelowe i sprzeczne z dyrektywą rozstrzygnięcia sprawy w rozsądnym terminie byłoby zwrócenie sprawy we wskazanym trybie w celu zaznajomienia oskarżonego lub jego obrońcy z materiałami przedmiotowej fazy postępowania karnego. Chodzi

przecież o spowodowanie rzeczywistych trudności, a nie jedynie hipotetycznie możliwych (*in abstracto*), czyli zawsze odnieść należy oceny w rozpatrywanym przedmiocie do realiów sprawy podlegającej rozstrzygnięciu przez sąd”¹⁵.

4. Od dnia wydania postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego do dnia:

- a) wydania przez prokuratora postanowienia o uwzględnieniu zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania,
- b) zarejestrowania sprawy po uchyleniu przez sąd postanowienia o umorzeniu postępowania,
- c) wydania postanowienia o podjęciu na nowo lub wznowieniu umorzonego postępowania na podstawie art. 327 § 1 albo § 2 k.p.k.,
- d) wydania przez Prokuratora Generalnego postanowienia o uchyleniu prawomocnego postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego na podstawie art. 328 k.p.k.

Przyczyny umorzenia postępowania na tle Kodeksu postępowania karnego zostały określone kolejno w treści¹⁶:

- art. 11 (umorzenie absorpcyjne),
- art. 17 (negatywne przesłanki procesowe),
- art. 322 (brak podstaw do wniesienia aktu oskarżenia takie jak np. niewykrycie sprawcy przestępstwa, niepopęlnienie przez podejrzanego czynu określonego w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów, brak dowodów popełnienia przez podejrzanego zarzucanego mu czynu, brak interesu społecznego przemawiającego za kontynuowaniem ścigania z urzędu w sprawie o przestępstwo ścigane z oskarżenia prywatnego, brak w czynie ściganym dotąd z oskarżenia publicznego znamion przestępstwa ściganego *ex officio*, i jednoczesny brak interesu społecznego w objęciu go ściganiem),
- art. 325f (niewykrycie sprawcy),

ale wynikają także z ustaw szczególnych:

- art. 62a Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (Posiadanie nieznacznej ilości na własny użytek sprawcy),
- art. 62b Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (Nowe substancje psychoaktywne),

¹⁵ Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2019 r., VI KZ 7/19, LEX nr 2664787.

¹⁶ M. Kurowski, *Postępowanie przygotowawcze* [w:], *Meritum. Postępowanie karne*, D. Świecki (red.), s. 764-765.

- art. 9 Ustawy o świadku koronnym (Zakres niekaralności świadka koronnego),
- art. 22 Ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Uzupełniające stosowanie wobec nieletnich przepisów k.k., k.k.s. i k.w.).

W przypadku uwzględnienia zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania, uchylenia przez sąd takiego postanowienia, podjęcia na nowo lub wznowienia takiego postępowania, co jasno skutkuje jego kontynuacją, okresu, który upłynął od dnia wydania postanowienia o umorzeniu odpowiednio do dnia wydania postanowienia, zarejestrowania sprawy i wydania postanowienia nie wlicza się do okresu postępowania. W przypadku gdy umorzenie jest prawomocne w stosunku do osoby, która występowała w charakterze podejrzanego, w przypadku uznania przez Prokuratora Generalnego, iż umorzenie postępowania było niezasadne ma on możliwość uchylenia takiego postanowienia, lecz nie dotyczy to wypadku, w którym sąd utrzymał w mocy postanowienie o umorzeniu.

5. Od dnia skierowania do sądu wniosku, o którym mowa w art. 335 § 1 k.p.k., do dnia zarejestrowania sprawy po jej zwrocie przez sąd na podstawie art. 343 § 7 k.p.k.

Na gruncie art. 335 k.p.k. można wyróżnić dwie możliwości wnioskowania o skazanie bez rozprawy, tj. samodzielny wniosek bądź wniosek dołączany do aktu oskarżenia. W odniesieniu do § 1 który został wskazany powyżej do sądu kierowany jest jedynie sam wniosek, natomiast w przypadku § 2 wniosek ten załącza się do aktu oskarżenia, a „(...) na sądzie spoczywa obowiązek skontrolowania tego wniosku nie tylko z punktu widzenia formalnego, ale i z punktu widzenia zgodności z przepisami obowiązującego prawa materialnego”¹⁷. Ogólny katalog przesłanek został określony w samej treści przepisu natomiast różnica, która determinuje tryb wnioskowania wynika z § 1, gdzie dodatkowym wymogiem do skierowania samodzielnego wniosku jest to, iż oskarżony nie tylko przyznaje się do winy, ale w świetle jego wyjaśnień okoliczności popełnienia przestępstwa i wina ta nie budzą wątpliwości. Do obowiązków sądu w sytuacji skierowania wniosku o skazanie bez rozprawy w myśorzecznictwa Sądu Najwyższego należy: „Sąd meriti rozpoznający wniosek o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków, zobligowany jest do kontroli jego poprawności formalnej i merytorycznej. Cięży na nim obowiązek zweryfikowania wszystkich propozycji zawartych we wniosku, również tych związanych z zakresem odpowiedzialności oskarżonego z punktu widzenia ich zgodności z regułami obowiązującego prawa materialnego. Dopiero pozytywny wynik takiej kontroli zezwala na uwzględnienie wniosku i wydanie wyroku w trybie

¹⁷ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2024 r., II KK 499/24, LEX nr 3790316.

konsensualnym na posiedzeniu (art. 343 § 6 k.p.k.); w przeciwnym wypadku sprawa powinna zostać rozpoznana na zasadach ogólnych (art. 343 § 7 k.p.k.)¹⁸.

6. *Od dnia przekazania sprawy według właściwości innej jednostce organizacyjnej prokuratury do dnia zwrotu akt sprawy po rozstrzygnięciu sporu kompetencyjnego.*

Kwestie dotyczące przekazywania sprawy i to nie tylko wyłącznie pomiędzy jednostkami prokuratury zostały określone m.in. w następujących przepisach regulaminu urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury:

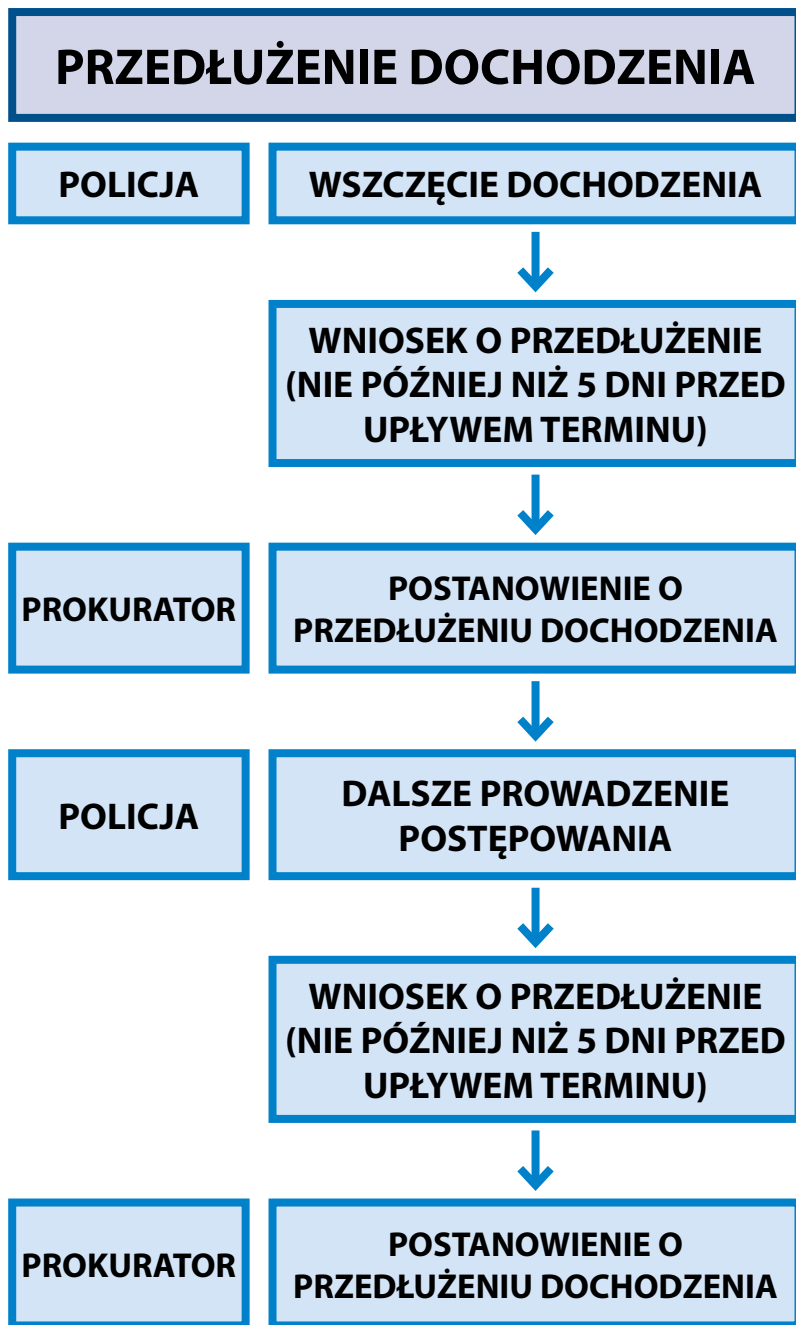
- § 44 (czynności niecierpiące zwłoki),
- § 110 (prokurator właściwy do spraw wojskowych),
- § 111 (Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej),
- § 113 (obszar właściwości kilku prokurator),
- § 115 (kradzieże w środkach transportu i na szkodę pasażerów),
- § 116 (określenie właściwości miejscowe spór o właściwość),
- § 191 (przekazanie sprawy, w której występuje tymczasowo aresztowany),
- § 309c (przekazanie sprawy do Prokuratury Europejskiej),
- § 377 (przekazanie sprawy innemu właściwemu organowi).

¹⁸ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2025 r. I KK 299/24, LEX nr 3835496.

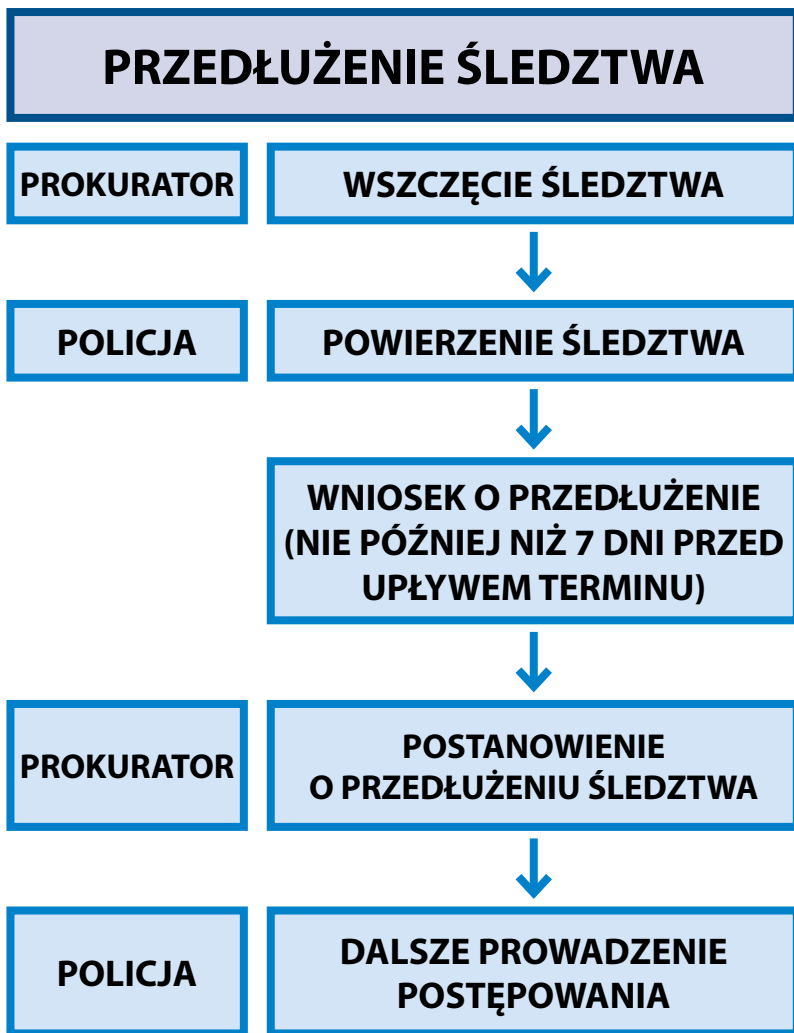
Kiedy prowadzimy dochodzenie, a kiedy śledztwo?	
Art. 25 k.p.k. (właściwość rzeczowa sądu okręgowego)	§ 1. Sąd okręgowy orzeka w pierwszej instancji w sprawach o następujące przestępstwa: 1) o zbrodnie określone w Kodeksie karnym oraz w ustawach szczególnych; 2) o występki określone w Kodeksie karnym w rozdziałach XVI i XVII oraz w: art. 140–142, art. 148 (zabójstwo) § 4 i 5, art. 148a (przyjęcie zlecenia zabójstwa człowieka), art. 149 (dzieciobójstwo), art. 150 (zabójstwo eutanatyczne) § 1, art. 151–154, art. 158 (udział w bójkę lub pobiciu) § 3, art. 163 (sprowadzenie zdarzenia niebezpiecznego) § 3 i 4, art. 165 (sprowadzenie niebezpieczeństwa powszechnego) § 1, 3 i 4, art. 166 (przejęcie kontroli nad statkiem wodnym lub powietrznym albo publicznym środkiem transportu lądowego) § 1, art. 173 (sprowadzenie katastrofy komunikacyjnej) § 3 i 4, art. 185 (kwalifikowane typy przestępstw przeciwko środowisku) § 2, art. 189a (handel ludźmi) § 2, art. 210 (porzucenie małoletniego lub osoby nieporadnej) § 2, art. 211a (organizowanie adopcji dzieci w celu osiągnięcia korzyści majątkowej), art. 252 (wzięcie lub przetrzymywanie zakładnika) § 3, art. 258 (udział w zorganizowanej grupie lub związku przestępczym) § 1–3, art. 265 (ujawnienie lub wykorzystanie informacji niejawnej o kłauzuli „tajne” lub „ściśle tajne”) § 1 i 2, art. 269 (niszczenie, uszkodzanie, usuwanie lub zmienianie danych informatycznych o szczególnym znaczeniu), art. 278 (kradzież) § 1, 2 i 3a w zw. z art. 294 § 1 lub 2, art. 284 (przywłaszczenie) § 1 i 2 w zw. z art. 294 § 1 lub 2, art. 286 (oszustwo) § 1 w zw. z art. 294 § 1 lub 2, art. 287 (oszustwo komputerowe) § 1 w zw. z art. 294 § 1 lub 2, art. 296 (wyrządzenie szkody w obrocie gospodarczym) § 3, art. 299 (pranie brudnych pieniędzy) Kodeksu karnego; 3) o występki, które z mocy przepisu szczególnego należą do właściwości sądu okręgowego. § 2. Sąd apelacyjny, na wniosek sądu rejonowego, może przekazać do rozpoznania sądowi okręgowemu, jako sądowi pierwszej instancji, sprawę o każde przestępstwo, ze względu na szczególną wagę lub złożoność sprawy. § 3. Sąd okręgowy rozpoznaje ponadto środki odwoławcze od orzeczeń i zarządzeń wydanych w pierwszej instancji w sądzie rejonowym oraz inne sprawy przekazane mu przez ustawę.
Art. 309 k.p.k. (katalog spraw, w których prowadzi się śledztwo)	Śledztwo prowadzi się w sprawach: 1) w których rozpoznanie w pierwszej instancji należy do właściwości sądu okręgowego; 2) o występki – gdy osobą podejrzaną jest sędzia, prokurator, funkcjonariusz Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Ochrony Państwa, Straży Marszałkowskie Służby Celno-Skarbowej lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego;

	3) o występki – gdy osobą podejrzaną jest funkcjonariusz Straży Granicznej Żandarmerii Wojskowej finansowego organu postępowania przygotowawczego lub organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, w zakresie spraw należących do właściwości tych organów lub o występki popełnione przez tych funkcjonariuszy w związku z wykonywaniem czynności służbowych; 4) o występki, w których nie prowadzi się dochodzenia; 5) o występki, w których prowadzi się dochodzenie, jeżeli prokurator tak postanowi ze względu na wagę lub zawiłość sprawy.
Art. 325b k.p.k. (katalog spraw, w których prowadzone jest dochodzenie)	§ 1. Dochodzenie prowadzi się w sprawach o przestępstwa należące do właściwości sądu rejonowego: 1) zagrożone karą nieprzekraczającą 5 lat pozbawienia wolności, z tym że w wypadku przestępstw przeciwko mieniu tylko wówczas, gdy wartość przedmiotu przestępstwa albo szkoda wyrządzona lub grożąca nie przekracza 200 000 zł; 2) przewidziane w: art. 159 (użycie w bójce lub pobiciu niebezpiecznych przedmiotów), art. 254a (zamach na urządzenia infrastruktury), art. 262 (znieważenie zwłok, prochów ludzkich lub miejsca spoczynku zmarłego) § 2 Kodeksu karnego; 3) przewidziane w: art. 278 (kradzież szczególnie zuchwała) § 3a, art. 279 (kradzież z włamaniem) § 1, art. 286 (oszustwo) § 1 i 2, art. 289 (zabór pojazdu mechanicznego w celu krótkotrwałego użycia) § 2 Kodeksu karnego, jeżeli wartość przedmiotu przestępstwa albo szkoda wyrządzona lub grożąca nie przekracza 200 000 zł. § 2. Spośród spraw o przestępstwa wymienione w § 1 pkt 1 nie prowadzi się dochodzenia w sprawach o przestępstwa określone w: art. 155 (nieumyślne spowodowanie śmierci), art. 156 (spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu) § 2, art. 157a (uszkodzenie prenatalne) § 1, art. 165 (sprowadzenie niebezpieczeństwa powszechnego) § 2, art. 168 (karalność przygotowania do przestępstwa), art. 174 (sprowadzenie bezpośredniego niebezpieczeństwa katastrofy w ruchu) § 2, art. 175 (przygotowanie do sprowadzenia katastrofy w ruchu), art. 181-184, art. 186 (niedopełnienie obowiązków dbałości o urządzenie zabezpieczające środowisko), art. 201 (kazirodztwo), art. 231 (nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza publicznego) § 1 i 3, art. 240 (karalne niezawiadomienie o czynie zabronionym) § 1, art. 250a (fałownictwo wyborcze) § 1-3, art. 265 (ujawnienie lub wykorzystanie informacji niejawniej o klauzuli „tajne” lub „ściśle tajne”), w rozdziale XXXVI, z wyjątkiem: art. 297 (wyłudzenie kredytu), art. 300 (utrudnianie zaspokojenia wierzyciela) i rozdziale XXXVII Kodeksu karnego.

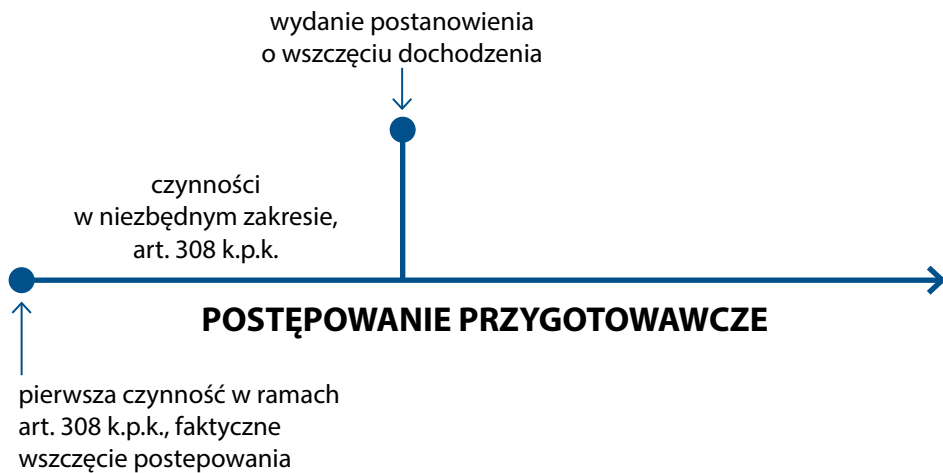
Tablica nr 1. Kiedy prowadzimy śledztwo, a kiedy dochodzenie?

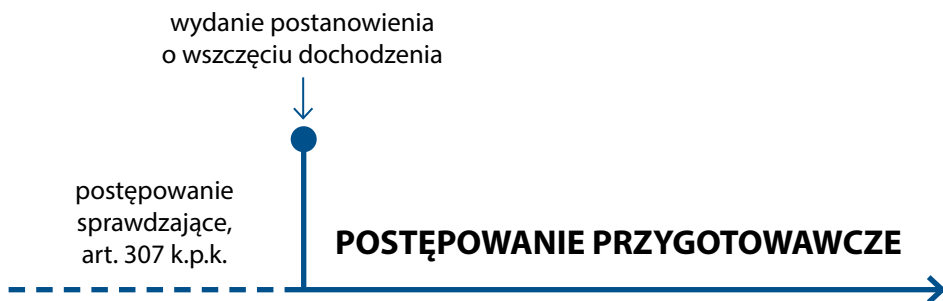
Tablica nr 2. Przedłużenie okresu trwania dochodzenia

Tablica nr 3. Przedłużenie okresu trwania śledztwa

Tablica nr 4. Faktyczne wszczęcie postępowania

Tablica nr 5. Wszczęcie postępowania przygotowawczego poprzedzone przeprowadzeniem postępowania sprawdzającego

1. Wniosek o przedłużenie okresu trwania dochodzenia

Komenda Miejska Policji w Katowicach
ul. Józefa Lompy 19, 40-018 Katowice
Tel. 47 85 122 63,
e-mail: komendant@katowice.ka.policja.gov.pl
(oznaczenie jednostki)

Sygn. akt: 4321-0.Ds.321.2025

Dnia 11.04.2025 r.

Prokuratura Rejonowa Katowice Południe
w Katowicach
ul. Wita Stwosza 31
40-042 Katowice

WNIOSEK o przedłużenie okresu trwania dochodzenia

W załączeniu przesyłam akta dochodzenia o sygn. akt 4321-0.Ds.321.2025 w sprawie o czyn z art. 286 § 1 k.k.

– na podstawie art. 325i § 1 k.p.k.,

wnoszę o:

przedłużenie okresu dochodzenia na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 17 maja 2025.

Uzasadnienie

W dniu 17 lutego 2025 r. w Komendzie Miejskiej Policji w Katowicach wszczęto dochodzenie w sprawie doprowadzenia w dniu 15 stycznia 2025 r. w Katowicach w celu osiągnięcia korzyści majątkowej do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 1 500,00 zł pokrzywdzonej Anny M., podczas transakcji kupna – sprzedaży wózka dziecięcego marki XYZ na internetowym portalu ogłoszeniowym poprzez wprowadzenie jej w błąd, co do zamiaru i możliwości wywiązania się z przyjętego na siebie zobowiązania dostarczenia zakupionego towaru, pomimo uzyskania za niego zapłaty przelewem na rachunek bankowy, tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k..

W ramach prowadzonego postępowania w dniu 1 marca 2025 r. uzyskano od administratora portalu ogłoszeniowego dane konta sprzedającego (k. 33), w tym numery IP logowań wraz z portami źródłowymi, co umożliwiło wydanie w dniu 5 marca 2025 r. dwóch postanowień o żądaniu wydania rzeczy w postaci danych telekomunikacyjnych od operatorów sieci komórkowej T. z siedzibą w Warszawie i O. z siedzibą we Wrocławiu (k. 35,36). Do chwili obecnej nie uzyskano odpowiedzi od wyżej wymienionych podmiotów. Wskazane przez administratora portalu ogłoszeniowego dane użytkownika okazały się fałszywe.

Aktualnie zachodzi konieczność wykonania dalszych czynności procesowych, a to przede wszystkim przesłuchania w charakterze świadków abonentów sieci komórkowych, którym w dniu zdarzenia zostały przypisane ustalone adresy IP. Po wykonaniu tej czynności niezbędne może okazać się również wystąpienie do Sądu Okręgowego w Katowicach z wnioskiem o wydanie postanowienia o zwolnieniu z zachowania tajemnicy bankowej banku P. z siedzibą w Warszawie w zakresie rachunku o nr 1234**** 4321, na który wpłynęły środki za zamówiony przez pokrzywdzoną towar.

W świetle powyższego oraz mając na uwadze konieczność dalszego prowadzenia postępowania przygotowawczego poprzez przeprowadzenie wskazanych czynności wnoszę o przedłużenie okresu trwania dochodzenia na dalszy czas oznaczony.

kom. Jan Nowak
Naczelnik Wydziału
Dochodzeniowo-Śledczego
KMP w Katowicach

.....
(podpis przełożonego)

Załącznik:

→ akta dochodzenia o sygn. akt 4321-0.Ds.321.2025

2. Wniosek o przedłużenie okresu trwania śledztwa

Komenda Miejska Policji w Katowicach
ul. Józefa Lompy 19, 40-018 Katowice
Tel. 47 85 122 63,
e-mail: komendant@katowice.ka.policja.gov.pl
(oznaczenie jednostki)

Sygn. akt: 1234-0.Ds.123.2025

Dnia 15.04.2025 r.

**Prokuratura Rejonowa Katowice Południe
w Katowicach
ul. Wita Stwosza 31
40-042 Katowice**

WNIOSEK o przedłużenie okresu trwania śledztwa

W załączeniu przesyłam akta śledztwa o sygn. akt 1234-0.Ds.123.2025 przeciwko *Adamowi N.* podejrzanemu o czyn z art. 177 § 2 k.k.

– na podstawie art. 310 § 2 k.p.k.,

wnoszę o:

przedłużenie okresu śledztwa na dalszy czas oznaczony.

Uzasadnienie

Komenda Miejska Policji w Katowicach prowadzi powierzone w całości śledztwo o sygn. akt 1234-0.Ds.123.2025, RSD 555/2025 przeciwko Adamowi N. podejrzanemu o to, że w dniu 23 stycznia 2025 r. w miejscowości D., na drodze nr DK 123, kierując samochodem osobowym m-ki Audi A5 o nr rej. ABC 1234 nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym i nieumyślnie spowodował wypadek drogowy w ten sposób, że na łuku drogi, na oblodzonej nawierzchni jezdni utracił panowanie nad pojazdem i wpadł w poślizg, po czym zjechał na lewy pas ruchu i zderzył się czołowo z jadącym z przeciwnego kierunku samochodem osobowym m-ki Fiat Panda o nr rej. ABC 5678 kierowanym przez K.P., w następstwie czego doznał on obrażeń głowy, które stały się bezpośrednią przyczyną jego śmierci, tj. o czyn z art. 177 § 2 k.k..

Śledztwo w przedmiotowej sprawie zostało wszczęte przez Prokuraturę Rejonową Katowice Południe w Katowicach w dniu 24 stycznia 2025 r. (k. 21). W toku postępowania przeprowadzono szereg czynności procesowych, w tym: wykonano

ogłędziny miejsca zdarzenia (k. 3-10), zabezpieczono zapis monitoringu z kamery samochodowej pojazdu marki BMW, który następnie poddano oględzinom (k. 50-51, 52-53), przesłuchano świadków zdarzenia, tj. Michała M. i Rafała C., (k. 85-86, 99-100), uzyskano opinię biegłego z zakresu medycyny sądowej i biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych (k. 120-122, 145-148) oraz przesłuchano podejrzanego Adama N. (k. 150-152).

W wyniku wyjaśnień złożonych przez podejrzanego w dniu 05.04.2025 r. podjęto decyzję o zasięgnięciu uzupełniającej opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych. Obecnie oczekuje się na wydanie przedmiotowej opinii, której termin do wykonania wyznaczono na dzień 26 kwietnia 2025 r.

Ponadto zachodzi konieczność uzupełniania informacji o stanie majątkowym podejrzanego, które do chwili obecnej nie zostały zebrane w całości ze względu na konieczność wykonania ustaleń w ramach międzynarodowej pomocy prawnej skierowanej do Republiki Federalnej Niemiec za pośrednictwem Wydziału Odzyskiwania Mienia Komendy Głównej Policji.

Niezbędne jest również przeprowadzenie czynności końcowego zaznajomienia podejrzanego z aktami postępowania, której termin zostanie ustalony po zebraniu pełnego materiału dowodowego.

Ze powyższych względów nie jest możliwe zakończenie postępowania w ustawowo przewidzianym terminie 3 miesięcy.

W związku z powyższym wnoszę jak we wstępie.

kom. Jan Nowak
Naczelnik Wydziału
Dochodzeniowo-Śledczego
KMP w Katowicach

.....
(podpis przełożonego)

Załącznik:

→ akta śledztwa o sygn. akt 1234-0.Ds.123.2025

3. Postanowienie o przedłużeniu okresu trwania dochodzenia

**Prokuratura Rejonowa Katowice-Południe
w Katowicach
ul. Wita Stwosza 31
40-042 Katowice**

(oznaczenie prokuratury)

Sygn. akt: 1234-1.Ds.321.2025

Dnia 18.04.2025 r.

POSTANOWIENIE o przedłużeniu okresu trwania dochodzenia

Michał Przedłużony – prokurator Prokuratury Rejonowej Katowice Południe w Katowicach po zapoznaniu się z aktami dochodzenia o sygn. akt 1234-1.Ds.321.2025 przeciwko *Michałowi M.* podejrzanemu o czyn z art. 278 § 1 k.k.

– na podstawie art. 325i § 1 k.p.k.,

postanowił:

okres dochodzenia w powyższej sprawie przedłużyć do dnia 15.05.2025 r.

Uzasadnienie

Prokuratura Rejonowa Katowice Południe w Katowicach nadzoruje dochodzenie o sygn. akt 1234-1.Ds.321.2025 przeciwko *Michałowi M.* podejrzanemu o czyn z art. 278 § 1 k.k.

W wyżej wymienionej sprawie konieczne jest wykonanie dalszych czynności dowodowych w postaci przesłuchania pozostałych świadków przestępstwa, których w dniu 10.04.2025 r. podczas złożonych wyjaśnień wskazał podejrzany oraz dokonania oględzin ujawnionego w dniu 15.04.2025 r. nagrania monitoringu z miejsca zdarzenia.

Po wykonaniu powyższych czynności możliwe będzie podjęcie decyzji co do dalszego toku postępowania.

Mając na względzie treść art. 325i § 1 k.p.k. postanowiono jak na wstępie.

Michał Przedłużony
Prokurator Prokuratury Rejonowej
Katowice-Południe w Katowicach

(podpis prokuratora)

4. Wniosek o zawieszenie śledztwa

Katowice, 17.04.2025 r.

**Prokuratura Rejonowa Katowice Południe
w Katowicach
ul. Wita Stwosza 31
40-042 Katowice**

Podejrzany: *Jan Nowak*
reprezentowany przez
adwokata *Michała Kowalskiego*
z Kancelarii Adwokackiej Kowalski & Kowalski
ul. Przykładowa 5
12-345 Katowice

Sygn. akt: 4321-0.Ds.321.2025

Wniosek o zawieszenie śledztwa

Działając jako obrońca z urzędu podejrzanego Jana Nowaka, na podstawie art. 22 § 1 k.p.k., wnoszę o:

– zawieszenie śledztwa sygn. akt: 4321-0.Ds.321.2025 przeciwko Janowi Nowakowi podejrzanemu o to, że w dniu 15 sierpnia 2024 roku w m. W. nieostrożnie obchodził się z bronią myśliwską, w wyniku czego doszło do niekontrolowanego wystrzału i nieumyślnie spowodował śmierć A.B., który zmarł na skutek odniesionej rany postrzałowej głowy, tj. o przestępstwo z art. 155 k.k.

Uzasadnienie

W dniu 02.04.2025 r. Janowi Nowakowi ogłoszono zarzut popełnienia przestępstwa z art. 155 k.k. oraz przesłuchano go w charakterze podejrzanego na okoliczności objęte zarzutem. Podejrzany przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. W dniu 03.04.2025 r. zostało zgłoszone przez rodzinę jego zaginięcie. Jan Nowak został odnaleziony w dniu 06.04.2025 r. na terenie Nadleśnictwa w K. w złym stanie psychicznym. Wstępna diagnoza wykazała poważne zaburzenia psychotyczne, które wymagają leczenia w zamkniętej placówce medycznej. Obecnie Jan Nowak jest hospitalizowany w Szpitalu Psychiatrycznym w K. Jak wynika z zaświadczenia lekarskiego dołączonego do wniosku, przewidywane leczenie potrwa co najmniej

sześć miesięcy. Wobec powyższego podejrzany nie może brać udziału w żadnych czynnościach procesowych.

Mając na uwadze powyższe oraz przesłanki określone w art. 22 § 1 k.p.k., wnoszę jak na wstępie.

Załącznik:

– zaświadczenie lekarskie wydane przez lekarza Szpitala Psychiatrycznego w K.

adwokat *Michał Kowalski*

5. Zażalenie na postanowienie o zawieszeniu dochodzenia

Katowice, 17.04.2025 r.

**Sąd Rejonowy
II Wydział Karny
w Mysłowicach
za pośrednictwem
Prokuratora Rejonowego
w Mysłowicach**

Pokrzywdzony: ZZD Sp. z o.o.

zs. we Wrocławiu

reprezentowany przez pełnomocnika

adwokata *Michała Kowalskiego*

z Kancelarii Adwokackiej Kowalski & Kowalski

ul. Przykładowa 5

12-345 Katowice

Sygn. akt: 4321-0.Ds.321.2025

Zażalenie na postanowienie Prokuratora Rejonowego w Mysłowicach z dnia 18.04.2025 r. o zawieszeniu dochodzenia w sprawie o czyn z art. 286 § 1 k.k. na szkodę ZZD Sp. z o.o.

Na zasadzie art. 22 § 2 k.p.k. **zaskarżam** wyżej wymienione postanowienie w całości na niekorzyść Pokrzywdzonego i na zasadzie art. 425 § 1-3 i 438 pkt 2 k.p.k.:

1) postanowieniu temu zarzucam obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na jego treść, a to obrazę art. 22 § 1 k.p.k. przez uznanie, że długotrwałą przeszkodą uniemożliwiającą prowadzenie postępowania jest oczekiwanie na uzyskanie odpowiedzi od Republiki Francuskiej w ramach zleconej międzynarodowej pomocy prawnej

2) wnoszę o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Prokuratorowi Rejonowemu w Mysłowicach do dalszego prowadzenia.

Uzasadnienie

Prokurator Rejonowy w Mysłowicach postanowieniem z dnia 18.04.2025 r. zawiesił dochodzenie w sprawie doprowadzenia w dniu 20 listopada 2024 r. w Mysłowicach

w celu osiągnięcia korzyści majątkowej do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 145 000,00 zł pokrzywdzonego ZZD Sp. z o.o. reprezentowanego przez Prezesa Zarządu Mikołaja K., poprzez wprowadzenie w błąd pracownika wymienionego podmiotu co do zamiaru i możliwości wywiązania się ze zobowiązania zapłaty za dostarczony towar w postaci elementów konstrukcji aluminiowych, tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. Postanowienie to jest niezasadne.

W dniu 05.01.2024 r. został skierowany w ramach END wniosek do Republiki Francuskiej o przesłuchanie w charakterze świadków ustalonych osób odbierających towar w postaci elementów konstrukcji aluminiowych w m. Montpellier, który do dnia dzisiejszego nie doczekał się realizacji. Oczekiwanie na przedmiotowy materiał dowodowy, mimo że jeden z kluczowych w prowadzonym postępowaniu, nie stanowi długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej prowadzenie postępowania. (*Z. Gostynski, Zawieszenie, s. 42; Z. Gostynski, S. Zabtocki, w: J. Bratoszewski i in., KPK. Komentarz, t. 1, 2004, s. 340; P. Hofmanski, KPK. Komentarz, t. 1, 2011, s. 226*). Nadmienić należy, że ze względu na charakter i stopień skomplikowania sprawy pozostają jeszcze do realizacji inne czynności dowodowe, o których wykonanie wnioskowano pismem z dnia 20.01.2025 r.

W wykazanym stanie rzeczy wniosek o uchylenie zaskarżonego postanowienia jest całkowicie uzasadniony.

adwokat *Michał Kowalski*

Bibliografia

- Dudka K., Paluszkiewicz H., *Postępowanie karne*, Wolters Kluwer, Warszawa 2015.
- Wiliński P., *Polski proces karny*, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2022.
- Grochowska-Wasilewska A., Jagiełłowicz Ł., Wiśniewski Ł., *Postępowanie karne*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2023.
- M. Kurowski, *Postępowanie przygotowawcze [w:]*, *Meritum. Postępowanie karne*, D. Świecki (red.), Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2023.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 46 t.j. z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz.U. z 2023 r. poz. 1115 t.j. z późn. zm.).
- Wytyczne nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie wykonywania niektórych czynności dochodzeniowo-śledczych przez policjantów (Dz.Urz.KGP.2017.59 z późn. zm.).

Orzecznictwo sądowe:

- Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2017 r. IV CSK 254/16, LEX nr 2269091.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2022 r. II KK 527/21, LEX nr 3404669.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2025 r. I NSP 18/25, LEX nr 3848628.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2024 r. I NSP 153/24, LEX nr 3735521.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2023 r. I ZB 34/22, LEX nr 3581046, Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2024 r., I Zo 139/24, LEX nr 360074.
- Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 marca 2022 r., II Akz 172/22, LEX nr 3394525, OSASz 2022/2/7-13.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2019 r., VI KZ 7/19, LEX nr 2664787.
- Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2024 r., II KK 499/24, LEX nr 3790316.
- Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2025 r. I KK 299/24, LEX nr 3835496.

Zakład Służby Kryminalnej

st. asp. Dawid Cichowski
asp. Patryk Zięba
asp. Konrad Kędzierski

Szkoła Policji w Katowicach
ul. gen. Jankego 276
40-684 Katowice-Piotrowice
www.katowice.szkolapolicji.gov.pl

